

novičke

maj - junij 2007

Vabilo k predstavitvi izobraževalne ponudbe za odrasle * Študijski krožki se modernizirajo * Pridobivanje mnenj različnih interesnih skupin o kakovosti s pomočjo spleta	3-7	DOMAČE NOVIČKE
Šolsko izobraževanje ne zadošča za vse življenje * Več kot sto se nas je zbralo na delavnici	8-10	TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2007
Predstavev knjige o socialnem kapitalu	11-13	NOVA KNJIGA
Kaj je na voljo na spletnih straneh Statističnega urada RS * Poročilo o osmi seji izvršilnega odbora ADS * Izobraževalno-kulturna delavnica v neokrnjeni naravi * E-izobraževanje ima prihodnost tudi v Sloveniji	14-23	KOTIČEK JE VAŠ
Vabljeni na predstavitev projekta <i>Delo kot vir znanja</i> * Vabilo na delavnico <i>Učne metode in tehnike v izobraževanju odraslih</i>	24-25	PRIPRAVLJAMO
	26-27	POSVETI/KONFERENCE
	28-30	NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

Novičke so strokovno glasilo za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo izboljšati obveščenost vseh, ki delamo na tem področju, ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.

V Novičkah objavljamo tele vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:

- opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
- opis razvojnih, raziskovalnih in drugih programov in projektov;
- sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnostih;
- podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
- sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
- novosti v upravljanju in zakonodaji;
- statistične podatke;
- mnenja, stališča in predloge;
- podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
- podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
- prikaze novih knjig, člankov, didaktičnega in drugega gradiva ter novosti s knjižnega trga;
- novosti iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.

V Novičkah objavljamo kratke, jedrnat, objektivne in nepristranske prispevke.

Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 10. v mesecu. Za poglobitev stikov z našimi partnerji v tujini izdajamo Novičke trikrat na leto v angleškem jeziku. Prejemniki Novičk so posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljnih organizacijah). Novičke pošiljamo brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške izdajanja poravnali iz javnih sredstev, namenjenih izobraževanju odraslih.

Izražena mnenja avtorjev niso nujno tudi stališča izdajatelja.

Novičke ureja in izdaja ACS.

Odgovorni osebi sta mag. Zvonka Pangerc Pahernik, vodja tematskega področja, in Nevenka Kocijancič, urednica.

Oblikovanje: Lina design

Prelom in tisk: Tiskarna Pleško

Naslov uredništva: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana,

telefon: 01 5842 560, faks: 01 5842 550, internet: <http://www.acs.si>, el. naslov: nevenka.kocijancic@acs.si

Novičke lahko preberete tudi na internetu: <http://www.acs.si/novicke/>

ISSN 1408-6484 (slovenska izdaja - tiskane)

ISSN 1581-3770 (slovenska izdaja - online)

Naklada 2.130 izvodov

Izdajo glasila Novičke denarno omogoča Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

DOMAČE NOVIČKE

Pregled ponudbe izobraževanja odraslih za
šolsko leto 2007/2008

Vabilo k predstavitvi izobraževalne ponudbe za odrasle

Andragoški center Slovenije ponovno vabi izobraževalne in druge organizacije, ki izobražujejo odrasle, da predstavijo svojo izobraževalno ponudbo za prihajajoče šolsko leto 2007/2008 v spletnem *Pregledu ponudbe izobraževanja odraslih v Sloveniji*.

Pregled bomo letos objavili že šestnajstič in z zadovoljstvom ugotavljamo, da je interes izvajalcev za brezplačno predstavitev izobraževalne ponudbe vsako leto večji - v lanskem letu je svojo izobraževalno ponudbo v Pregledu predstavilo kar 329 izvajalcev. V želji, da bi tudi letos najširši javnosti ponudili čim več informacij o raznovrstnih možnostih izobraževanja in učenja, ponovno vabimo k sodelovanju vse, ki ste se predstavili že v lanskoletnem Pregledu. Dobrodošli pa ste tudi novi izvajalci izobraževanj, ki boste s svojo objavo še dodatno obogatili raznoliko paleto izobraževanja in učenja za odrasle v Pregledu.

Zbrano izobraževalno ponudbo bomo objavili na spletni strani Andragoškega centra Slovenije, na naslovu <http://www.acs.si/pregled>, dostop pa bo možen tudi prek spletne strani Ministrstva za šolstvo in šport (http://www.mss.gov.si/si/delovna_podrocja/izobrazevanje_odraslih/programi/).

Prijava v Pregled

Svoje prijave nam lahko oddate do 15. julija 2007 prek elektronskih obrazcev na internetu (<http://www.acs.si/anai/anaiGeslo.asp>) ali na tiskanih obrazcih. O vseh morebitnih novostih ali spremembah v izobraževalni ponudbi, ki jo boste objavili v Pregledu, pa nas redno obveščajte tudi med letom!

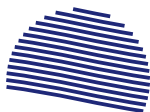
Vsem, ki ste svoje izobraževalne programe predstavili že v lanskem Pregledu, smo v maju po elektronski pošti poslali uporabniško ime in geslo za dostop do internetnih obrazcev. Novi izvajalci pa lahko za uporabniško ime in geslo zaprosite na spletnem naslovu: <http://www.acs.si/anai/anaiGeslo.asp>.

Svoje podatke o izobraževalni ponudbi nam lahko posredujete tudi prek klasičnih vprašalnikov, ki so dostopni na spletni strani <http://www.acs.si/pregled/>, rubrika *Vnos*

podatkov 2007/2008. Vprašalnike vam lahko posredujemo tudi po klasični ali elektronski pošti.

Za dodatne informacije sem vam na voljo na telefonski številki 01 5842 570 ali na elektronskem naslovu erika.brenk@acs.si. Z veseljem bom odgovorila na vaša vprašanja.

Erika Brenk (erika.brenk@acs.si), ACS

Študijski krožki

Študijski krožki se modernizirajo

Aplikacija e-ŠK

Spremljanje dela študijskih krožkov, nacionalnega projekta, s katerim odraslim v Sloveniji zagotavljamo eno izmed pomembnih možnosti in oblik neformalnega izobraževanja, prehaja v e-obliko. To pomeni, da bomo spremljanje z dokumentacijo na papirju kmalu zamenjali s spremljanjem s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije, to je računalnika in interneta. Andragoški center Slovenije (ACS) je namreč s pomočjo zunanjega izvajalca (eVsebine, d.o.o.) zasnoval in razvil **spletno aplikacijo za spremljanje delovanja študijskih krožkov – Aplikacijo e-ŠK**.

Spletni računalniški program **omogoča** spremljanje dela študijskih krožkov na dveh nivojih:

- nivo posameznega mentorja, ki izvaja študijske krožke,
- nivo ACS, ki bo imel tako na voljo sprotnejše, enotnejše in celovitejše podatke o študijskih krožkih v Sloveniji.

Z aplikacijo e-ŠK spremljamo podatke o posameznem mentorju študijskega krožka, o prijavah novih študijskih krožkov, o članih (udeležencih) krožkov, o poteku posameznih srečanj (npr. zapisi srečanj), o delovanju, učinkih in stroških študijskih krožkov (poročilo) ter še nekatere druge.

Z aplikacijo **želimo**:

- vzpostaviti infrastrukturo za enotno, sprotno in pregledno spremljanje delovanja študijskih krožkov;
- racionalizirati stroške in porabo časa za dokumentiranje opravljenega dela;
- doseči višjo kakovost dela na različnih ravneh (glede na število izvajalcev, krožkov, tipe krožkov ipd.);

- vzpostaviti stik tako med mentorji študijskih krožkov kot tudi med mentorji in Andragoškim centrom Slovenije, koordinatorjem projekta;
- omogočiti promocijo krožkov samih in njihovih dogodkov (seznam dejavnih krožkov in večji dogodki, na katere bodo mentorji želeli povabiti širšo javnost, bodo predstavljeni na spletni strani študijskih krožkov, ki že nastaja).

Aplikacija je **namenjena** dejavnim vodjem in mentorjem študijskih krožkov. Obrazce, ki so sestavni del aplikacije, vedno izpolnjuje mentor posameznega študijskega krožka.

Preden bodo mentorji študijskih krožkov pričeli aplikacijo redno uporabljati pri svojem vsakdanjem delu, jo bomo predstavili, nato pa jo bodo tudi sami preskusili ter **se usposobili za uporabo**.

Vse mentorje študijskih krožkov obveščamo, da se bodo v posameznih regijah kmalu pričela (ponekod že potekajo) **regionalna usposabljanja za uporabo aplikacije e-ŠK**. Obvestilo z vabilom na regionalna usposabljanja ste v preteklih dneh prejeli vsi mentorji študijskih krožkov, ki ste se na ACS kdajkoli usposobili za vodenje in mentorstvo študijskih krožkov. Izvajalci usposabljanj so prav tako mentorji študijskih krožkov in so vključeni v delovno skupino za testiranje in implementacijo aplikacije e-ŠK, ki sodeluje z ACS.

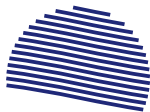
Odziv mentorjev ŠK bo pokazal, koliko izmed doslej usposobljenih in delujočih mentorjev (preko 600) krožke dejansko izvaja oz. so zainteresirani za izvajanje študijskih krožkov v prihodnje. Zaradi tega **prosimo ustanove in mentorje**, da **obvestilo**, ki so ga prejeli v preteklih dneh, **posredujejo tudi tistim, za katere vedo, da so se v preteklosti usposabljali ali izvajali študijske krožke**. Hkrati upamo, da bo aplikacija pripomogla k oživitvi komunikacije med mentorji.

Razvoj in implementacijo aplikacije za spremljanje delovanja študijskih krožkov sta omogočila Ministrstvo za šolstvo in šport in Evropski socialni sklad.

Spletna stran ŠK

V okviru nalog Letnega delovnega načrta ACS v letu 2007 razvijamo tudi spletno stran študijskih krožkov (nahajala se bo na povezavi <http://sk.acs.si/>). Z njo se želimo predvsem predstaviti širši javnosti, omogočiti pregled nad študijskimi krožki, ki se v danem obdobju izvajajo v določenem lokalnem okolju, in na enem mestu zabeležiti ter arhivirati pomembnejše dogodke, dokumente in objave o študijskih krožkih v Sloveniji.

Jasmina Orešnik (jasmina.oresnik@acs.si), ACS

Presojanje kakovosti izobraževanja odraslih **Pridobivanje mnenj različnih interesnih skupin o kakovosti s pomočjo spleta**

Organizacije za izobraževanje odraslih se vedno pogosteje odločajo za načrtno in sistematično presojanje kakovosti lastnega dela, t.j. za izpeljavo samoevalvacije. Pri tem uporabljajo različne modele in metode, s pomočjo katerih pridobijo mnenja različnih interesnih skupin (zaposleni, delodajalci, udeleženci idr.). Organizacije za izobraževanje odraslih, vključene v projekt POKI, uporabljajo metode, kot so: anketiranje, intervjuvanje, zgledevanje in metodo fokusnih skupin. Najpogosteje uporabljajo metodo anketiranja, saj lahko v relativno kratkem času pridobijo reprezentativne podatke o svoji kakovosti. Pri tem uporabljajo vprašalnik, ki ga sestavijo same, in tako lahko upoštevajo posebnosti anketirancev in okolja, v katerem delujejo, ter načrt za izpeljavo samoevalvacije, v okviru katerega opredelijo predmet presoje. V letih 2001 do 2005 so organizacije, ki sodelujejo v projektu POKI, vprašalnike oblikovale tako, da so vprašanja sestavile same oz. so lahko prilagajale vprašanja svojih predhodnikov. Nato so vprašalnike razdelile anketirancem v tiskani obliki in podatke samostojno obdelale. Organizacije so porabile veliko časa za pripravo in izpeljavo anketiranja ter obdelavo podatkov. Zato smo na ACS leta 2006 razvili spletno zbirko vprašanj za presojanje kakovosti izobraževanja odraslih, ki omogoča oblikovanje in izpolnjevanje vprašalnikov ter pregled izpisa rezultatov kar prek spleta. V aplikaciji je trenutno več kot 1900 vprašanj; nanašajo se na področja, podpodročja in kazalnike kakovosti, ki so opredeljeni v modelu POKI. Vprašanja so nastajala iz prakse in so bila uporabljena v 54 izobraževalnih organizacijah, ki so sodelovale v projektu. Na podlagi izkušenj so bila nekatera vprašanja spremenjena ali dopolnjena. Oblikovana so glede na to, kateri subjekt oz. interesno skupino (udeleženci, učitelji, delodajalci idr.) vključimo v presojanje kakovosti. Tako si lahko posamezna izobraževalna organizacija sestavi vprašalnik za različne subjekte in določen problem osvetli z več zornih kotov. Zaenkrat imajo dostop do spletne zbirke vprašanj za presojanje kakovosti organizacije, ki so sodelovale v projektih *POKI* in *Svetovalci za kakovost izobraževanja odraslih* ter udeleženci izobraževalnega modula *Kako presojati kakovost in izboljševati svoje delo z odraslimi*, kar pomeni, da jo trenutno uporablja 56 izobraževalnih organizacij. V prihodnje načrtujemo usposabljanje tudi za organizacije, ki niso sodelovale v omenjenih projektih.

In kaj o spletni zbirki vprašanj za presojanje kakovosti izobraževanja odraslih menijo uporabniki? Za mnenje smo povprašali 24 organizacij, ki so izpeljale samoevalvacijo s pomočjo spletne aplikacije. Analiza je pokazala, da je na splošno večina organizacij mnenja, da je spletna aplikacija zelo dobrodošel pripomoček pri sestavljanju anketnih vprašalnikov, pregledu rezultatov in obdelavi podatkov. Kot pozitivno so ocenili, da vse-

buje veliko različnih vprašanj, ob katerih so dobili še kakšno dodatno idejo za dopolnitev vprašalnika. Hkrati pa so navedli, da je spletna aplikacija kljub obsežnosti še vedno praktična, enostavna in uporabna. Na ta način lahko tudi veliko hitreje sestavijo vprašalnik ter pregledajo rezultate. Kljub vsemu je treba na tem mestu opozoriti na dvoje: prvič, uporabniki se lahko zaradi dodajanja vprašanj zelo hitro znajdejo pred (pre)obsežnim vprašalnikom, in drugič, vprašalnik vsebuje vprašanja, ki niso predmet samoevalvacije. Zato je treba pri sestavljanju vprašalnikov vsakokrat strokovno presoditi, ali so vprašanja ustrezna glede na anketirance ter predmet samoevalvacije.

Poleg navedenega ima spletna aplikacija še nekatere omejitve. Uporabniki so pogrešali predvsem več vprašanj za presojanje kakovosti neformalnega izobraževanja, saj je trenutno v aplikaciji veliko vprašanj, ki se nanašajo na javnoveljavne programe¹. Poleg tega so navedli, da bi želeli imeti več možnosti za spreminjanje vsebine vprašanj ter jih prilagoditi glede na svoje potrebe. Zaenkrat je v spletni aplikaciji le nekaj vprašanj, ki jih lahko delno spreminjajo.

Pri izpeljavi anketiranja po spletu je večina organizacij naletela še na nekatere težave. Spletna aplikacija je zasnovana tako, da mora anketar za posamezni vprašalnik oblikovati gesla ter jih poslati anketirancem po elektronski pošti. Ob tem so v večini organizacij ugotovili, da imajo pomanjkljive podatke o elektronskih naslovih udeležencev, v veliko primerih pa udeleženci elektronske pošte sploh niso imeli, ravno tako ne ustreznega znanja za uporabo računalnika in spleta.

Na ACS bomo v prihodnje poskušali odpraviti nekatere omejitve spletne aplikacije ter jo nadgraditi, da bo za organizacije čim bolj uporabna, nekaj dela pa bodo organizacije morale postoriti tudi same, in sicer dopolniti obstoječe obrazce, s pomočjo katerih zbirajo podatke o udeležencih in ostalih interesnih skupinah, ter spletno aplikacijo uporabljati tudi kot pripomoček za računalniško opismenjevanje sodelujočih v anketiranju.

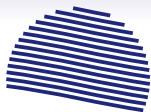
Milena Zorić (milena.zoric@acs.si), ACS

¹ V projekt POKI se lahko vključijo le organizacije, ki izvajajo javnoveljavne programe, in potemtakem tudi presojujejo kakovost le-teh.

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2007

Objavljamo prispevke o TVU 2006

Zavod RS za zaposlovanje - Območna služba
Velenje

Šolsko izobraževanje ne zadošča za vse življenje

Raje si prižgi svečo, namesto da se pritožuješ nad temo.
(Kitajski pregovor)

V okviru Tedna vseživljenjskega učenja (TVU), ki se je lani odvijal od 16. do 22. oktobra, smo v dejavnostih, ki jih je izvajal Center za informiranje in svetovanje (na kratko - CIPS), Informativno mesto Velenje, želeli opozoriti na nujnost dejavnega pridobivanja novih znanj in vedenj ter preseganja miselnosti, da šolsko izobraževanje zadošča za vse življenje. Na novo pridobljena znanja ne le bogatijo osebnost, temveč tudi omogočajo uspešnejše vključevanje in prilagajanje trgu dela.

Udeležence *Svetovalnice za uspešen nastop na trgu dela*, ki jo je izpeljal Invel, d.o.o. iz Velenja, smo seznanili z računalniškimi programi za samostojno načrtovanje poklicne poti, jih spodbujali k podrobnejši raziskavi poklicev, ki so zanje primerni in jih zanimajo, jih seznanili z novimi, še nepoznanimi poklici, jim na kratko predstavili seznam deficitarnih poklicev in poklicev prihodnosti ter navodila in pripomočke za učinkovitejše iskanje zaposlitve. V pogovoru smo jih spodbujali k razmišljanju o pomenu (vseživljenjskega) učenja in o možnostih pridobivanja znanja za uspešno vključevanje in prilagajanje spremembam na trgu dela.

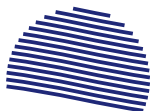
Ker je bila osrednja lanskoletna tema TVU povezana z *Evropskim letom mobilnosti delavcev*, je svetovalka omrežja Eures, ga. Lidija Batič, na kratko predstavila omrežje in *Evropski portal za zaposlitveno mobilnost (The European job mobility portal: <http://ec.europa.eu/eures/>)*, kjer si posamezniki lahko pridobijo informacije o delovnih in življenjskih pogojih in izobraževanju v državah Evropske unije ter druge informacije s področja zaposlovanja.

Dijakom zaključnih letnikov petih različnih oddelkov Poklicne in tehniške šole za storitvene dejavnosti, Šolskega centa Velenje smo predstavili informacije o možnostih nadaljnjega izobraževanja, obstoječih finančnih pomočeh, o študentskih in dijaških domovih; predstavili smo računalniške programe za samostojno načrtovanje poklicne poti; posredovali smo informacije o možnostih poklicnega usposabljanja in študija v tujini; nasploh pa smo s predstavitvijo različnih zanje zanimivih internetnih naslovov dijake spodbujali k samostojnemu pridobivanju odgovorov na številna obstoječa vprašanja.

Učence, ki obiskujejo Dnevna centra za otroke in mladostnike v Šoštanju ter v Vili Mojca v Velenju, smo s pomočjo računalniškega programa *Kam in kako* spodbujali k pogovoru o različnih poklicih in k samostojnemu iskanju odgovorov na številna nadebudna vprašanja (Kaj dela rejnik? Kdo je to paznik? A sem lahko frizer? Kako pa postaneš modni oblikovalec? A strojevodja vodi stroje? Tajnica režije telefonira?).

A menda so bili najboljši čokoladni bonboni ...

Polona Kvartuh (cips-ve@ess.gov.si),
Center za informiranje in svetovanje,
Informativno mesto Velenje

Od knjige do branja

Več kot sto se nas je zbralo na delavnici

Varstveno delovni center Tončke Hočevar (v nadaljevanju VDC) je javni socialno varstveni zavod z devetintridesetletno tradicijo. Ves čas se je razvijal s potrebami, ki so jih izražali okolje, strokovnjaki, starši in v zadnjem obdobju tudi odrasle osebe z zmerno in težjo motnjo v telesnem in duševnem razvoju. Cilj delovanja Centra je izboljšanje kakovosti življenja vključenih v vseh oblikah dnevne in celodnevne obravnave, in sicer v smislu normalizacije, individualizacije in integracije. S stalnim prilagajanjem in vedno novimi storitvami, ki so odraz izraženih potreb in želja vključenih, dajemo možnost razvoja in izbire ter izražamo spoštovanje posamezniku. Ena izmed ponujenih možnosti je tudi izbira, da se vključijo v dejavnosti, organizirane na festivalu učenja - TVU, kjer dejavno sodelujemo že sedem let.

Lanskoletna delavnica *Od knjige do branja*, ki smo jo pripravili 19. oktobra, je potekala v štirih točkah; vsak udeleženec (bilo jih je 135) je obiskal vse. Obiski točk so potekali v

skupinah v dvajsetminutnem razmaku. Na osnovi prijav smo oblikovali deset skupin. Za organizacijo in izvedbo je poskrbelo trinajst delavcev VDC, štirje varovanci VDC in pisatelj *Ivan Sivec*.

Ob ustreznih uri je vodič skupino pospremil v našo knjižnico na **prvo zbirno točko**, kjer so se pogovarjali o knjigah, branju, knjižnici ipd. Na **drugi zbirni točki** so udeleženci spoznali pisatelja *Ivana Sivca*, ki jim je predstavil svoje življenje in utrinke iz svojih del, lahko pa so ga tudi spraševali o pisateljstvu. **Tretja zbirna točka** je bila v naši tiskarski delavnici; namenjena je bila prikazu nastanka knjige (oblikovanje, tisk, izdelava platnic, vezava). Na **četrty zbirni točki** so udeleženci zapisali ali narisali svoje vtise o delavnici, o knjigah, knjižnici.

Ob tem smo jim predvajali krajši film, ki je bil posnet za to priložnost skupaj z našimi uporabniki - misli o knjigah, poeziji in branju. Tisti, ki jim je zmanjkalo časa, so svoje vtise zapisali kasneje in jih poslali po pošti. Iz prispevkov smo oblikovali bilten, ki so ga prejeli vsi avtorji prispevkov in risb. Vsak udeleženec je dobil priznanje za udeležbo na delavnici. Po delavnici so se na dvorišču posladkali s sveže pečenim kostanjem, kar je dalo druženju še poseben čar.

V avli smo postavili tudi prodajno stojnico z izdelki lastnega programa. Prireditev smo izkoristili za promocijo in predstavitev našega novega projekta *Nor na knjigo*. V obliki zloženke smo vsakemu udeležencu približali idejo o malo drugačni obliki 'bralne značke' za osebe z motnjo v duševnem razvoju.

Marjana Kovačec (marjana.kovacec@vdc.si),
VDC Tončke Hočevar

NOVE KNJIGE

Social Capital and Governance

Predstavitev knjige o socialnem kapitalu

Odkar je leta 1993 izšla znamenita Putnamova knjiga *Making Democracy Work*, imajo razprave o socialnem kapitalu pomemben vpliv na družboslovno raziskovanje. Skorajda ni socialne entitete ali situacije, ki je ne bi mogli preučevati skozi koncept socialnega kapitala. Tudi besedila, zbrana v publikaciji z naslovom *Social Capital and Governance : Old and New Members of the EU in Comparison*, ki je v začetku letošnjega leta izšla pri založbi Lit Verlag Berlin, se ukvarjajo s tem področjem. Usmerjajo se na manj preučevane vidike socialnega kapitala v kontekstu družbene vključenosti (participation), upravljanja (governance) in civilne družbe na nacionalni in evropski ravni, s posebnim poudarkom na vlogi novih članic Evropske unije.

Raziskovalni rezultati, ki jih besedila predstavljajo, so rezultat raziskovanj, razprav in kolegijalnih ocen (peer reviews) Raziskovalne skupine 5, mreže odličnosti Connex, ki deluje v okviru 6. Okvirnega programa (*Democratic and Effective Governance in a Multi-level Europe*).

Publikacija prinaša devet besedil slovenskih in tujih raziskovalcev in je razdeljena na dva dela. V prvem delu so zajeta besedila, ki so rezultat primerjalnega raziskovanja, v drugem delu pa študije primerov iz posameznih držav.

Prvo besedilo, katerega avtor je *Frane Adam*, zadeva analizo porazdelitve socialnega kapitala po opazovanih evropskih državah, pri čemer se naslanja na standardni spremenljivki - zaupanje ter sodelovanje v različnih organizacijah civilne družbe. Uporablja podatke treh velikih mednarodnih zbirk: European Value Survey, World Value Survey and European Social Survey. Ob tem načenna vprašanje kakovosti podatkov, ki merijo ta družbeni fenomen.

Osrednje vprašanje drugega besedila, ki je nastal v soavtorstvu *Mateja Makaroviča*, *Angele Ivančič* in *Darke Podmenik*, je vprašanje konvergence v socialni in politični vključenosti med starimi in novimi članicami Evropske unije. Po ugotovitvah imajo države z visokimi stopnjami socialnega kapitala tudi najvišjo stopnjo družbene in politične aktivnosti prebivalstva (in obratno), vključno s tistimi, ki naj ne bi bile povezane s socialnim kapitalom (npr.: udeležba na volitvah, pasivno članstvo v organizacijah in strankah).

Besedilo avtoric *Peggy Schyns* in *Margreet Nuus* (*Political Cynicism and Social Cohesion in Europe and the United States*) postavlja vprašanje, ali politični cinizem vodi v zmanjševanje socialno-integrativnega ravnanja in stališč posameznikov. Ugotovljeno je, da ljudje, ki so cinični v odnosu do politike, na splošno manj sodelujejo v političnih in prostovoljskih dejavnostih, manj zaupajo drugim, so bolj ksenofobični in izražajo negativne državljanske vrednote. Vendar gre za šibko statistično zvezo.

V četrtem besedilu *Matevž Tomšič* in *Urban Vehovar* ugotavljata, da je kakovost upravljanja v državah Evropske unije povezana z oblikovanjem in vzdrževanjem socialnega kapitala in ekonomske učinkovitosti (in ne zgolj obratno), kar posebej velja za majhne države.

Prispevek *Mateje Rek* (*Organised Civil Society in the Multi-Level System of European Governance*) se osredotoča na povezave med lokalnimi, nacionalnimi in transnacionalnimi oblikami akcij civilno-družbenih organizacij. Ugotavlja, da transnacionalne civilno-družbene interesne skupine in združenja niso nujno mostovi med oddaljenimi ustanovami Evropske unije in vsakdanjim življenjem državljanov.

Igor Bahovec, *Vinko Potočnik* in *Siniša Zrinšek* se v besedilu *Religion and Social Capital: the Diversity of European Regions* ukvarjajo z nekaterimi vidiki vpliva organiziranih religij na socialni kapital. Pri tem ugotavljajo, da sta religioznost in obiskovanje cerkvenih obredov še vedno pomembna generatorja povezovanja in prostovoljskih dejavnosti. Prostovoljske para-cerkvene in religiozno motivirane organizacije so med prostovoljskimi organizacijami z največjim številom članstva. Seveda pa so pomembne razlike med posameznimi religijami, ki se križajo s kulturnimi in lingvističnimi regijami.

V drugem delu publikacije, ki prikazuje študije primerov držav, velja opozoriti na prispevek *Študijski krožki na Švedskem in v Sloveniji – učenje za civilno vključenost* (*Study Circles in Sweden and Slovenia – Learning for Civic Participation*), ki je nastal v soavtorstvu *Petrosa Gououlakisa* in *Nevenke Bogataj*. Avtorja poskušata izpostaviti glavne značilnosti študijskih krožkov, pri čemer so v žarišču možni učinki in posledice, ki jih ima lahko vključenost v te oblike učenja na formiranje in ohranjanje socialnega kapitala v teh dveh državah.

Raziskovalni rezultati, ki jih prikazuje besedilo *Gojka Bežovana* (*The Path Dependency of Civil Society and Social Capital – the Case of Croatia*), nakazujejo, da se socialni kapital prej generira v neformalnih mrežah na ravni sosesk kakor skozi članstvo v civilno-družbenih organizacijah. Družinske in prijateljske vezi še vedno igrajo prevladujočo vlogo, pri čemer ni čisto jasno, v kolikšni meri to velja tudi za mlajše generacije. Rezultati tudi opozarjajo na nov sloj srednjega razreda, ki je dobro izobražen, v ugodnem materialnem položaju, predstavlja novo državljansko kulturo in se je pripravljen vključevati v civilno-družbene organizacije in delovati kot posredovalec novih pobud.

Anna Gasior-Niemiec in *Piotr Glinski* v svojem prispevku (*Polish Tradition of Self-organisation, Social Capital and the Challenge of Europeanisation*) opozarjata, da se v nekaterih družbah ustvarja več socialnega kapitala, kot kažejo podatki primerjalnih raziskav. Identificirata dva druga načina oz. indikatorja, ki ju preučevanja socialnega kapitala na vzorcih običajno v celoti ne zajamejo, to sta 'ad hoc' dejavnost in 'tradicionalna samoorganizacija'.

Kot ugotavlja urednik, *Frane Adam*, zbrana besedila posredujejo vsaj dve 'lekciji'. Prva zadeva vprašanje spremljanja razvoja socialnega kapitala v evropskih državah. Podpirati bi morali uvajanje ustrežnejših metodoloških orodij in pristopov, da bi razumeli kulturne in institucionalne različnosti v nadnacionalnih raziskavah. Druga 'lekcija' pa je povezana z učenjem za aktivno državljanstvo. Čeprav so podatki o razmerah v civilni družbi in o oblikovanju socialnega kapitala še vedno v številnih pogledih nezanesljivi in nekonsistentni, ni dvoma, da neformalno in naključno učenje ter sodelovanje v prenosu znanja in informacij predstavljajo pomemben vidik dejavno družbene vključenosti. Intenzivnejše preučevanje tega področja bi lahko pospešilo difuzijo znanja, ki je potrebno za udejstvovanje v civilni družbi in v političnem življenju.

KOTIČEK JE VAŠ

Enostavno in hitro do statističnih podatkov¹

Kaj je na voljo na spletnih straneh Statističnega urada RS

Potrebe uporabnikov po hitrem in enostavnem dostopu do različnih statističnih podatkov - po možnosti v elektronski obliki - se vse bolj večajo. Svetovni splet postaja iz leta v leto pomembnejši način za posredovanje statističnih podatkov in informacij najrazličnejšim uporabnikom, tako strokovni kot najširši javnosti.

Statistični urad RS (SURS), glavni izvajalec državne statistike, je leta 2004 prenovil svoje spletne strani (<http://www.stat.si>) in s tem omogočil uporabnikom dostop do statističnih podatkov, podatkovnih zbirk, metodologij, brezplačnih elektronskih publikacij in drugih informacij prek spleta. Vse, kar Statistični urad objavi, je uporabniku brezplačno na voljo tudi na spletni strani. Še več, vedno več podatkov je objavljenih samo na spletni strani v podatkovnih zbirkah ali drugih oblikah elektronskega objavljanja.

Posebno pozornost namenjajo zadovoljstvu uporabnikov, predvsem hitrosti, preglednosti in prijaznosti dostopanja do podatkov, vsebini podatkov in metodoloških pojasnil ter jasnosti drugih informacij. Za vse, ki prvič obišejo spletne strani Statističnega urada, so pripravili pojasnila o dostopu do podatkov in o njihovi vsebinski razdelitvi, uporabniki pa se lahko prijavijo na brezplačno prejemanje novic prek e-pošte (http://www.stat.si/narocniki_novi.asp) in se registrirajo za uporabo dodatnih storitev.

Statistična področja

Na spletni strani so podatki urejeni v 4 velike tematske sklope, ki združujejo 29 statističnih vsebin ter 2 splošni vsebini:

- **Demografsko-socialno področje** združuje 8 vsebinskih področij; zbrani so podatki o prebivalstvu, plačah in drugi podatki, povezani s trgov delu, o izobraževanju, kulturi, športu, zdravstvu in drugi socio-ekonomski kazalniki;

¹ Vir za pripravo članka so bile spletne strani Statističnega urada RS: <http://www.stat.si/>.

- **Ekonomsko področje** je s 14 vsebinskimi področji najobširnejši vsebinski sklop; na voljo so podatki o inflaciji, turizmu, zunanji trgovini, podatki o različnih proizvodnih in storitvenih dejavnostih, cenah, obrti, o informacijski družbi, kar je novost v tem sklopu, idr.;
- **Okolje in naravni viri** obsega 5 vsebinskih področij; objavljeni so podatki o kmetijstvu in ribištvu, gozdarstvu in lovu, okoljski in energetski podatki idr.;
- rubrika **Splošno** vsebuje podatke samo dveh vsebinskih področij, in sicer o volitvah in o upravni teritorialni razdelitvi države, objavljena pa so še obvestila in informacije SURS ter nekatere posebne objave, posvečene posameznim dogodkom.

Podatkovne zbirke

Podatkovni portal **SI-STAT** je osrednje vstopno mesto do vseh objavljenih podatkov, ki omogoča dostop do statističnih podatkov iz različnih virov na enem mestu, in sicer do:

- podatkov, objavljenih na spletnih straneh SURS,
- podatkov, dostopnih v *Banki statističnih podatkov*,
- spletnih strani pooblaščenih izvajalcev programa statističnih raziskovanj, kjer so objavljeni statistični podatki za področja, ki jih pooblaščen izvajalci pokrivajo,
- *evropskih statističnih podatkov*, ki jih Eurostat zbira od nacionalnih statističnih uradov držav članic Evropske unije in kandidatk.

Portal je razdeljen na štiri tematske sklope in dve ločeni zbirki, mogoč pa je tudi presečni pregled vsebin. Omogočeno je iskanje podatkov na več načinov:

- **s pomočjo iskalnika:** iskanje znotraj SI-STAT baze po katerikoli besedi, ki se pojavi v datoteki (naslov, ime spremenljivke, kategorije, opombe); preko iskalnika je možno iskanje vsebine tudi v objavljenih publikacijah ali drugje na spletni strani SURS;
- iskanje **po vsebinskih sklopih:** povezave do podatkov na spletnih straneh izven spletne strani SURS lahko najdemo le preko pregleda vsebine posameznega tematskega področja.

Registrirani uporabniki, ki se pred delom s podatki prijavijo v bazo SI-STAT, lahko za pripravljene izpis podatkov shranijo nastavitve ter z izbiro možnosti za časovno spremenljivko vzpostavijo samodejni izpis podatkov za zadnje časovno obdobje. Možno je tudi samodejno obveščanje o posodobitvi tako shranjene tabele.

Banka statističnih podatkov (BSP) ponuja brezplačen dostop do rezultatov uradnih statističnih raziskovanj različnih vsebinskih področij. Uporabniku so na voljo:

- **vnaprej definirane tabele**, imenovane standardne tabele, ponujajo naslednja vsebinska področja: zunanja trgovina, prebivalstvo, plače, indeksi cen življenjskih potrebščin, delovno aktivno prebivalstvo, popis prebivalstva 2002, bruto domači proizvod, volitve v državni zbor in turizem;

- **samostojna priprava podatkov** je namenjena zahtevnejšim uporabnikom s posebnimi željami, ker omogoča poljuben izbor kombinacij znakov, časa in nivojev agregiranja.

Evropski podatki

Rubrika je namenjena uporabnikom podatkov Statističnega urada Evropskih skupnosti - Eurostat. Preko Eurostatovih spletnih strani lahko uporabniki brezplačno dostopajo do primerljivih in usklajenih statističnih podatkov za: 27 držav članic EU, držav kandidatk (Hrvaške in Turčije), držav Zahodnega Balkana (Albanija, Srbija, Črna gora, BiH, Makedonija), izbrane države (Rusija, Armenija, Ukrajina, Gruzija itd.), Evro območje in Evropsko unijo v celoti.

Za vse, ki se s podatki na Eurostatovih straneh srečujejo prvič, je SURS pripravili posebno spletno stran *Evropski statistični podatki* z osnovnimi informacijami, pojasnili ter napotki za iskanje statističnih podatkov. Na voljo so tudi kratka navodila za dostop do različnih metapodatkov (metodoloških pojasnil, klasifikacij), povezave do nekaterih najbolj iskanih podatkov Eurostata ter nekaj koristnih povezav do drugih evropskih spletnih strani.

Težave pri iskanju podatkov in vprašanja lahko uporabniki sporočajo nacionalnemu centru preko spletnega obrazca. Gre za svetovanje in usmerjanje pri iskanju zelenih podatkov, ne pa izvajanje posebnih obdelav podatkov in priprav tabel za uporabnike. Na pisno vlogo odgovorijo v 24 urah.

Vsem uporabnikom je omogočen prost in brezplačen dostop do podatkov vse dni v tednu, 24 ur na dan, in sicer v angleškem, nemškem in francoskem jeziku. Do vseh podatkov in informacij lahko uporabniki dostopajo kot neregistrirani uporabniki. Registracija uporabnikom nudi dodatne funkcije pri pripravi in prenosu podatkov, možnost samodejnega obveščanja o posodobitvah podatkov, izdanih publikacijah ipd.

Do podatkov je možno dostopati preko:

- **iskalnika:** omogoča iskanje po podatkih, publikacijah, metodoloških gradivih ter drugih objavljenih vsebinah Eurostata;
- **zavihkov:** Tabele, Podatkovne baze, Metodologija, Publikacije;
- **tematskih področij:** na enem mestu so na voljo povezave do vseh razpoložljivih podatkov in informacij o tematskem področju. Omogočene so različne vrste pogledov znotraj enega področja (zavihki):
 - **Novosti:** pregled najnovejše izdaje zbirke News Release in Statistics in Focus (možen je tudi pregled drugih publikacij);
 - **Tabele:** vnaprej pripravljenih in definiranih tabelah so na voljo večletne serije podatkov (v HTML formatu). Tabele se glede na vsebine kazalnikov delijo na 4 vsebinske sklope: strukturni, (evro)kratkoročni in dolgoročni kazalniki ter kazalniki trajnostnega razvoja.

- V **Podatkovnih bazah** so zbrani podrobnejši podatki, ki jih običajno ni možno najti v že pripravljenih tabelah ali publikacijah. Podatkovna baza je hierarhično urejena v obliki drevesnega pregleda.
- **Metodologija**: seznam vsebin, za katera so na voljo metodološka pojasnila.
- **Publikacije**: vse publikacije na spletnih straneh Eurostata so brezplačno na voljo v PDF obliki. Pregled po izdanih publikacijah in iskanje po tematskih področjih in/ali po zbirkah publikacij omogoča iskalnik. Posamezno publikacijo se lahko prenese na računalnik, nekatere pa se lahko tudi neposredno pošlje po e-pošti.

Metodologije

V rubriki so zbrana metodološka pojasnila, vprašalniki za statistična raziskovanja in definicije statističnih izrazov. Seznam metodoloških pojasnil omogoča iskanje, prikaz metodoloških pojasnil, razvrščenih po statističnih področjih, seznam vprašalnikov pa omogoča iskanje in prikaz vprašalnikov, s katerimi so bili zbrani statistični podatki po letnem programu statističnih raziskovanj. Vprašalniki so razvrščeni po statističnih področjih, naslovih publikacij zbirke Statistične informacije ter letu zbiranja podatkov. Za posamezni vprašalnik je navedeno tudi, v katerih publikacijah se podatki objavljajo in obdobje veljavnosti.

Klasifikacije

Ena od nalog Statističnega urada Republike Slovenije je oblikovanje in vzdrževanje različnih klasifikacij, ki se uporabljajo tako za potrebe statističnih obdelav, kot tudi v poslovnem svetu. Najzahtevnejšim uporabnikom je namenjen poseben strežnik za statistične klasifikacije Klasje s standardnimi in drugimi klasifikacijami. Na strežniku so najpomembnejše klasifikacije in pojasnila, zahtevnejši uporabniki pa si klasifikacije lahko poiščejo oziroma pripravijo tudi sami.

Publikacije

Končne objave statističnih podatkov oziroma rezultati statističnih obdelav so objavljeni v različnih publikacijah:

- **Statistični letopis** je osrednja, najpopolnejša in najobsežnejša redna letna serijska publikacija. Spletna izdaja Statističnega letopisa je za leti 1996 in 1997 na voljo samo v formatu PDF, od leta 1998 pa tudi kot Excelove datoteke.
- Zbirka **Statistične informacije** se po vsebinskih področjih deli na 27 podzbirk. Poleg podatkov so objavljena tudi metodološka pojasnila in obsežnejši komentarji.
- V zvezkih zbirke **Rezultati raziskovanj** so celovito in podrobno prikazani rezultati

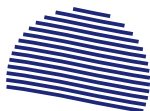
posameznega statističnega raziskovanja ali skupine sorodnih statističnih raziskovanj. To je najizčrpnější vir informacij o posameznih področjih statistike.

Statistični urad objavlja tudi številne promocijske izdaje in brošure, namenjene najširšemu krogu uporabnikov (npr. Slovenija v številkah, Slovenske regije v številkah ipd.).

Prva objava podatkov

Gre za spletno objavo, v kateri so objavljeni najnovejši, najaktualnejši podatki s kratkim komentarjem. Običajno imajo prve objave tudi priponke (Word, Excel) z nekoliko razširjenim naborom podatkov. Najnovejše prve objave podatkov so prikazane na vstopni strani SURS. Vse prve objave podatkov, urejene po statističnih področjih, so na voljo tudi v zbirki Prva statistična objava (http://www.stat.si/pub_prva.asp).

Erika Brenk (erika.brenk@acs.si), ACS

Andragoško društvo Slovenije

Poročilo o osmi seji izvršilnega odbora

Izvršilni odbor Andragoškega društva Slovenije (IO ADS) je imel 8. maja 2007 razširjeno (osmo) sejo. K razpravi o drugi točki – nadaljnje delovanje ADS (vsebina, organizacija, povezovanje z drugimi organizacijami ipd.) – je poleg članov organov ADS povabil še nekatere strokovnjake s področja izobraževanja odraslih in andragogike.

Predsednik IO ADS, *dr. Zoran Jelenc*, je utemeljil pomembnost te razprave z neugodnimi podatki o realizaciji usmeritev, ki jih je IO ADS sprejel ob začetku zdajšnjega mandata¹, in s podatki o osipu članstva ADS. Menil je, da z zdajšnjim načinom delovanja društvo ne bo moglo več ohranjati članstva, kaj šele privabljati novih članov. Dodatna okoliščina pa je, da tri večja združenja s področja izobraževanja odraslih v Sloveniji² predlagajo ustanovitev Zveze združenj organizacij za izobraževanje odraslih Slovenije (ZZOIOS). Kljub temu, da je v tem mandatu prav naše društvo dejavno spodbujalo ustanovitev krovnega združenja za izobraževanje odraslih in je pri pogovorih o tem ves čas sodelovalo, Andragoškega društva

¹ O tem smo bralcem Novičk poročali v februarški številki Novičk.

² Društvo organizacij za izobraževanje odraslih na srednjih šolah v RS, Zveza privatnih izobraževalnih institucij in Zveza ljudskih univerz Slovenije - ZLUS

Slovenije niso povabili med soustanovitelje ZZIOIOS. Ustanovitev združenja je še dodatni razlog, da ADS poišče in redefinira svojo vlogo pri razvijanju izobraževanja odraslih v Sloveniji in da se temu programsko (vsebinsko) in organizacijsko ustrezno prilagodi. V razpravo je ponudil odločanje o dveh možnostih, in sicer:

- ADS si naj še naprej prizadeva postati krovno združenje za izobraževanje odraslih, kar si je v začetku tega mandata že zastavilo (v tem primeru bi si prizadevali za članice združenja pridobiti poleg posameznikov tudi organizacije);
- ADS se intenzivno usmeri k vprašanjem andragoške vede in razvoja izobraževanja odraslih in se s tem zavestno omeji na članstvo, ki ga ta vprašanja zanimajo; s tem bi ADS poudarila svoje strokovno in stanovsko poslanstvo in se sprijaznila s tem, da se bo bržkone število članov zmanjšalo.

Udeleženci razprave so izrazili tale stališča in pobude glede dejavnosti ADS:

- naj bo predvsem stanovsko društvo; kot poglobljeno prednost naj pri svojem delovanju opredeli poglobljeno delovanje za razvoj andragoške stroke in razvoj izobraževanja odraslih kot strokovnega področja;
- naj postane mesto kritičnega razmišljanja o strokovnih vprašanjih izobraževanja odraslih – tako teoretičnih kot praktičnih;
- naj organizira strokovne razprave, ki naj bodo redne (npr. mesečne), in strokovna srečanja (posvete, konference, simpozije itn.); po možnostih naj enkrat letno izpelje konferenco na mednarodni ravni;
- naj sodeluje z domačimi in tujimi strokovnjaki in organizacijami na področju strokovnega razvoja izobraževanja odraslih;
- naj nameni pozornost tudi etičnim vprašanjem andragoške stroke in naj razvija prizadevanja in dejavnosti v tej smeri;
- naj bo čimbolj angažiran dejavnik pri razvoju andragoške stroke;
- po potrebi naj se organizira v sekcije za bolj poglobljeno obravnavanje strokovnih in sistemskih vprašanj;
- naj se loteva projektov, ki so povezani z njegovim strokovnim poslanstvom, kot so projekti za udejanjanje vseživljenjskosti učenja (operativni / akcijski program), sistemska vprašanja izobraževanja odraslih, terminologija izobraževanja odraslih itn.;
- ni smiselno, da se včlani v novo zvezo združenj za izobraževanje odraslih, smiselno pa je, da se med ADS in ZZIOIOS, ko bo ustanovljena, razvije sodelovanje, ne pa rivalstvo, do kakršnega je zadnje čase prihajalo pri izpeljavi projektov in organiziranju stroke;
- članstvo ADS naj bo še naprej predvsem individualno.

IO ADS je sprejel v zvezi s tem dva pomembna sklepa:

- Člani ADS soglašajo z zgoraj navedenimi stališči o nadaljnjem delovanju ADS.
- Za izpeljavo takšnega poslanstva in vloge društva se je potrebno organizirati tako programsko (vsebinsko) kot tudi organizacijsko (finančno, materialno). Za pripravo predlogov in rešitev v obeh smereh se oblikujeta dve iniciativni skupini, ki začneta delovati čim prej (maj oziroma junij 2007):

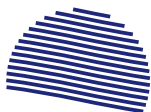
- *skupino za pripravo vsebinskega dela (programa) delovanja društva sestavljajo: dr. Petra Javrh, dr. Zoran Jelenc in Sonja Klemenčič; vodenje skupine prevzame dr. Petra Javrh;*
- *skupino, katere naloga je predlaganje ukrepov za izboljšanje materialnega položaja društva, prevzame in organizira Olga Drofenik.*

Med aktualnimi vprašanji je IO ADS med drugimi opozoril, da v javnih razpisih Ministrstva za šolstvo in šport (MŠŠ) za sofinanciranje projektov društev in zvez društev niso upoštevana društva in združenja, ki se ukvarjajo z izobraževanjem odraslih; naša društva se tako ne morejo prijavljati na razpise MŠŠ. Predsednik društva bo na to anomalijo opozoril odgovorne organe MŠŠ in osebno tudi ministra.

IO ADS opozarja člane organov ADS in drugo članstvo, da je bil objavljen razpis državnih nagrad Ministrstva za šolstvo in šport. Naša stroka in področje morata tudi nagrajevanju najbolj dejavnih in zaslužnih andragogov in andragoških delavcev nameniti ustrezno pozornost. Predloge za nagrado je bilo treba oddati na MŠŠ do 13. junija 2007.

V mesecu maju so člani ADS prejeli položnice za plačilo članarine. IO ADS je določil članarino, ki znaša: za člane 12,50 EUR, za upokoјence pa 6,00 EUR.

dr. Zoran Jelenc (zoran.jelenc@guest.arnes.si), ADS

Medgeneracijsko učenje

Izobraževalno-kulturna delavnica v neokrnjeni naravi

Ob Tednu slovenskih gozdov, ki je vsako leto ob koncu maja, smo si v občini Radeče zadali izpeljati projekt, ki je idejno temeljil na inovativnosti v luči neformalnega učenja, ohranjanju kulturne dediščine in medgeneracijskem sodelovanju.

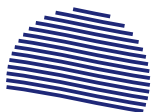
Zavod za gozdove Slovenije, KE Radeče in Kulturno-turistični rekreacijski center Radeče sta udeležence povabila k razmišljanju o *Sožitju narave in človeka*, kakršen je bil skupni naslov dogodka na gozdno travnatem pobočju vrh Magolnika v nedeljskem popoldnevu, 27. maja 2007. Odvijale so se različne delavnice, in sicer:

- *Pastirček bom*, kjer so se otroci srečali z generacijo sokrajanov, ki je otroštvo preživljala na paši. Skupne dejavnosti (izdelovanje frač, oblikovanje in kurjenje pastirčkovega ognja s peko krompirja in slanine, postavljanje bungalova ipd.) so presenetljivo dobro povezale stare in mlade v popolnoma sproščenem in nezavednem učenju in medsebojnem sodelovanju.

- *Pozorno oko za dobro fotografijo* – strokovnjaki fotografije (nedomačini) so vse zainteresirane ljubitelje digitalne fotografije popeljali v naravo, kjer so ob izmenjavi izkušenj obogatili svoja znanja s tega področja. V druženju so sodelujoči z različnim predznanjem in izkušnjami o sodobni IKT okrepili tudi socialne veščine (poslušati in biti slišan).
- *Moj ali naš gozd* – v delavnici so se srečali ljudje z raznolikimi pogledi na gozd (zakaj ga potrebujemo, uporabljamo) in med kresanjem mnenj našli veliko odgovorov na zastavljena vprašanja.
- *KS Svibno se predstavi* – ljudje, ki želijo prispevati nekaj dobrega za kraj, so si podelili misli in jih zapisali.
- *Kontrolna točka* – je skušala zbrati podatke o udeležencih, ki so potrebni za kasnejšo analizo o medgeneracijski udeleženi in zastopanosti občanov in drugih sodelujočih.
- *Strnimo misli in si jih podelimo* – s kratko predstavitvijo vsega, kar je nastalo v posameznih delavnicah, in z družabnim srečanjem smo zaključili dogodek.

Kljub predhodni negotovosti, da se lotevamo nečesa novega, so bili splošni vtisi, mnenja in izkušnje udeležencev zelo pozitivni. Strokovna analiza celotnega projekta bo narekovala smernice za nadaljnje tovrstne spremembe v občini Radeče. Organizatorji smo dokazali, da je lahko sproščeno, neformalno druženje odskočna deska za oblikovanje idej, zamisli in programov, ki temeljijo na pristnosti, skladno s potrebami in načinom življenja domačinov oziroma občanov občine Radeče.

Tatjana Kavšek (tatjana.kavsek@gmail.com), Radeče

Na poti do znanja

E-izobraževanje ima prihodnost tudi v Sloveniji

V sredo, 25. aprila 2007, je bila v Ljubljani *1. mednarodna konferenca o e-izobraževanju*.

Na predavanjih se je zvrstilo osem strokovnjakov iz Slovenije, Romunije in Poljske, ki imajo izkušnje z vpeljavo in uporabo e-izobraževanja:

- Prva nam je izkušnje z e-izobraževanjem predstavila *Barbara Luckmann Jagodič* iz IBM Slovenija, kjer imajo to področje zelo razvito; e-izobražuje se praktično vsak zaposleni.
- *Mag. Rok Kokalj* iz podjetja Nevron se je v svojem prispevku osredotočil predvsem na konkurenčne prednosti, ki jih e-izobraževanje prinaša zaposlenim in hkrati celotnemu podjetju.

- *Piotr Rypson* iz Poljske je s pomočjo številčnih in grafičnih prikazov predstavil razlike med državami Vzhodne in Srednje Evrope na področju e-izobraževanja. Slovenijo in Poljsko na tem področju združuje kar nekaj podobnosti, saj sta obe državi še bolj na začetkih vpeljevanja in poudarjanja pomembnosti e-izobraževanja.
- O pravilni izbiri vsebin za e-izobraževanje je spregovoril *David Rozman* iz podjetja B2. Pokazal je praktične primere s portala, ki so ga razvili sami. Opozoril je na primerno podajanje vsebine, ki naj bo prilagojeno različnim osebnostnim tipom, napisano razumljivo, opremljeno z vajami, video posnetki, prezentacijami in še dodatnimi nasveti, vsebinami in povezavami.
- Z naslednjim predavanjem smo želeli predstaviti eno izmed možnosti izobraževanja na daljavo, to je izobraževanje s pomočjo video konference. Iz Romunije se je oglasil *prof. Radu Jugureanu* s temo *Kako se soočiti s pastmi vpeljevanja e-izobraževanja v podjetje*. Med predavanjem smo v živo izkusili težave, s katerimi se lahko srečamo pri omenjeni obliki izobraževanja. Zaradi občasno slabe povezave je sledil zamik slike in tudi zvok ni bil najboljši.
- Po zaključeni videokonferenci nam je *Dragana Prijanovič* iz Zavarovalnice Tilia d.d. predstavila njihove korake od ideje do uvedbe e-izobraževanja.
- *Maja Bradeško* in *Iztok Mervič* iz poslovne skupine Sava sta za konec prikazala rezultate evalvacije učinkov e-izobraževanja pri njih, saj ga zaposleni uporabljajo že dalj časa.

Udeleženci in tudi predavatelji, ki so bili prisotni ves čas konference, so dejavno sodelovali. Nekateri e-izobraževanje že kar dobro poznajo in so iskali dodatne priložnosti za izboljšavo, drugi pa so na začetku in so zbirali informacije, praktične izkušnje in napotke o tem, kako vodstvu utemeljiti pomen e-izobraževanja.

Konferenco smo zaključili z okroglo mizo z naslovom *Doseganje višje dodane vrednosti – realnost in pričakovanja*. Gostje okrogle mize so bili: *mag. Margerita Zagmajster* (Andragoški center Slovenije), *Snežana Kragelj* (podjetje Kragelj&Kragelj), *Bojan Grabec* (AON Slovenija) in *Matjaž Medvešek* (Mladinski center, sicer pa predstavnik Centra vseživljenjskega učenja Inti). Pogovor je povezoval *Gregor Vučajnk* (podjetje Nevron).

Preden smo se poslovili, smo izluščili nekaj sklepnih misli o e-izobraževanju:

- Za vse vključene akterje e-izobraževanja (mentorje, informatike, avtorje vsebin, udeležence) je zelo pomembno prvo usposabljanje.
- Podjetja bi morala razmisliti o spremembi organizacijske in izobraževalne kulture.
- Udeležence e-izobraževanja je potrebno motivirati, jih spodbujati in tudi nagradjevati.
- Prehod iz klasičnih oblik izobraževanja v e-izobraževanje naj bo mehak.

E-izobraževanje je vsekakor mejnik v načinu izobraževanja, hkrati pa tudi dobra popotnica za spodbujanje vseživljenjskega učenja. Želimo si, da bi tudi slovenska podjetja spoznala pomen e-izobraževanja in ga seveda znala pravilno uporabljati, kajti le s pravilno predstavitvijo, vpeljavo in uporabo se lahko zagotovi uspeh.

Naj za konec povzamem še misel *mag. Kokalja*, ki pravi, da se *delo in učenje združujeta in postajata ista funkcija. Tudi delo je učenje!*

Več o I. mednarodni konferenci *E-izobraževanje* si lahko preberete na <http://www.konferenca.edupool.si/>.

Alenka Loboda (info@edupool.si),
Edupool – ponujamo izobraževanja

PRIPRAVLJAMO

6. delovno srečanje partnerjev v projektu Vabljeni na predstavitev projekta *Delo kot vir znanja*

V okviru šestega partnerskega srečanja projekta *Delo kot vir znanja (Value of Work - VOW)* bo v Ljubljani na Andragoškem centru Slovenije tekla javna predstavitev projekta ter Centra za validacijo iz Malmöja (Švedska). Center za vrednotenje neformalnega in priložnostnega znanja bosta predstavila *Ronny Nilsson* in *Ingela Bergman*. Predstavitev bo **2. julija 2007** ob 15.15. Prosimo vas, da udeležbo potrdite do četrтка, 28. junija 2007, Nataliji Vrečar (tel. 01 5842 580, e-naslov: natalija.vrecar@acs.si).

Vljudno vabljeni!

Vabilo na delavnico *Učne metode in tehnike v izobraževanju odraslih*

Izvajalce *Programa 10.000+*, učitelje, organizatorje izobraževanja in svetovalce iz različnih izobraževalnih organizacij, svetovalce v lokalno-informativnih svetovalnih središčih, mentorje PUM-a ter vse, ki se ukvarjate z izobraževanjem odraslih, vabimo na dvodnevno delavnico ***Učne metode in tehnike v izobraževanju odraslih***. Izobraževanje bo **6. in 7. septembra 2007** od 9. do 16. ure v prostorih Andragoškega centra Slovenije. V program se lahko vključite vsi, ki imate visokošolsko izobrazbo ter izkušnje pri delu z odraslimi in v svetovanju odraslim v izobraževanju.

Naučili se boste različnih metod, pristopov in tehnik za delo z odraslimi in ozavestili metode, ki jih že uspešno uporabljate pri svojem delu. Spoznali boste kriterije in dejavnike, ki vplivajo na izbor učnih metod, tehnik in pristopov. Metode, ki jih še niste uporabili v svoji praksi, boste tudi praktično preizkusili in z ustrezno povratno informacijo utrdili ali nadgradili svoje znanje. Predvsem praktično delo vam bo zagotovilo več možnosti izbire za učinkovitejše delo z odraslimi.

Z vami bo *Ema Perme*, univ. dipl. pedagoginja in profesorica sociologije, zunanja sodelavka Andragoškega centra Slovenije. Sodelovala je pri razvoju in uvajanju borze znanja in organiziranega samostojnega učenja v prakso; je avtorica programa in priložnostnega učnega gradiva za izvajanje programa *Odrasli se učimo drugače*, razvojna sodelavka ACS za

področje neformalnih oblik učenja, sodeluje pa tudi v različnih domačih in mednarodnih projektih. Že več kot desetletje izvaja različne motivacijske in učne delavnice za andragoške delavce s področja uporabe učinkovitih pristopov v izobraževanju odraslih in aktivnih metod dela. Ima certifikat za razvoj in izvajanje programa usposabljanja mentorjev za on-line komunikacijo z udeleženci s pomočjo IKT (Sheffield College, Velika Britanija). Je članica komisije za učbenike in učila pri Strokovnem svetu za izobraževanje odraslih Slovenije.

Izvajanje predavateljica ves čas prilagaja skupini in njenim potrebam, vključuje različne moderacijske tehnike in metode v kombinaciji z drugimi aktivnimi metodami, ki jih uporabljamo v izobraževanju odraslih za predelavo vsebin.

Delavnica poteka v sproščenem vzdušju. Celotni učni in izobraževalni proces narekuje izbor in uporabo različnih metod, tehnik ter pristopov z uporabo ustreznih didaktičnih pripomočkov in učne tehnologije z upoštevanjem določenih ciljev in vsebine programa. Način izvajanja programa narekuje dejavno sodelovanje udeležencev, ki opravljajo različne vaje in naloge ter preverjajo lastno napredovanje v znanju po pripravljenih instrumentarijih in ob upoštevanju povratne informacije soudeležencev ter predavateljice.

Udeleženci boste v času izvajanja programa samostojno pripravili kratko predstavitev (do 10 minut) pridobljenega znanja – metode in pristope, ki jih boste uporabili v svoji praksi v najbolj avtentični obliki.

V skladu s Pravilnikom o nadaljnjem izobraževanju in usposabljanju strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju sodi program med izobraževanja in povezovanja strokovnih delavcev v mrežah, ki jih organizirajo javni zavodi, in je ovrednoten z 1 točko. Dobili boste potrdilo Ministrstva za šolstvo in šport.

Za izobraževalce iz organizacij, ki so vključene v *Program 10.000+*, je udeležba na delavnici brezplačna, za ostale udeležence pa znaša kotizacija 190 EUR (brez DDV).

Izpolnjeno prijavnico, ki je objavljena na spletni strani Andragoškega centra (<http://izobrazevanje.acs.si/prijavnica/>), pošljite najkasneje **do petka, 29. junija**, na naslov: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana, ali po faksu 01 5842 550.

Podrobnejše informacije so vam na voljo pri Zdenki Birman Forjanič (tel. 01 5842 571, e-naslov: zdenka.birman.forjanic@acs.si).

Zdenka Birman Forjanič (zdenka.birman.forjanic@acs.si), ACS

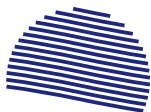
POSVETI, KONFERENCE

37th Annual SCUTREA Conference
(37. letna konferenca SCUTREA)

Researching Adult Learning Communities and Partnerships in the Local and Global Context (Raziskovanje učečih se skupnosti in partnerstev odraslih v lokalnem in globalnem okviru)

Belfast, Irska, 3. do 5. julij 2007

Informacije o letni konferenci je mogoče dobiti pri organizatorjih: School of Education, 20 College Green, The Queen's University of Belfast, Belfast, BT7.1NN, Northern Ireland (dr. Rob Mark, e-naslov: r.d.mark@qub.ac.uk ali Olive Getty & Margaret Rea, e-naslov: admin-edu@qub.ac.uk) in na spletni strani: <http://www.qub.ac.uk/schools/SchoolofEducation/NewsandEvents/Conferences/SCUTREA2007/>.

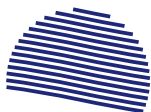

International Employment Relations Association
15th Annual Conference
(15. letna konferenca IERA)

Working Lives, Working Choices (Delovna doba, delovne izbire)

Canterbury, Anglija, 9. do 12. julij 2007

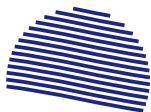
Informacije o letni konferenci je mogoče dobiti po telefonu (tel.: +44 1227 782 523, faks: +44 1227 786 501), e-naslovu: IERA2007@canterbury.ac.uk in na spletni strani <http://www.canterbury.ac.uk/IERA>.

Reading and writing difficulties among adults (Bralne in pisne težave pri odraslih)

Larnaka, Ciper, 24. do 28. oktober 2007

Informacije je mogoče dobiti pri Klitosu Symeonidesu (tel.: +357 9947 0810, faks: +357 2248 6714, e-naslov: klitossy@cytanet.com.cy).

17. statistični dnevi Zmanjševanje administrativnih bremen zbiranja podatkov v sta- tističnih raziskovanjih

Radenci, Slovenija, 5. do 7. november 2007

Več informacij najdete na spletni strani: http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=834.

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

Bralcem Novičk sporočamo, da bo knjižnica ACS odprta za obiskovalce v sredo in petek od 10. - 12. ure ter v ponedeljek in četrtek od 14. - 16. ure. Vabljeni!

KNAFLIČ, Livija

Program Usposabljanje za življenjsko uspešnost. Izzivi podeželja : UŽU-IP / (sestavili Livija Knaflič in Alenka Stupar). - Ljubljana : Andragoški center Republike Slovenije, 2005. - 23 f. ; 30 cm. Dostopno tudi na: http://www.acs.si/programoteka/PDF/UZU_IP_program.pdf

KNAFLIČ, Livija

Program Usposabljanje za življenjsko uspešnost. Moj korak : UŽU-MK / (sestavili Livija Knaflič in Lidija Kastelic). - Ljubljana : Andragoški center Republike Slovenije, 2005. - 21 f. ; 30 cm. Dostopno tudi na: http://www.acs.si/programoteka/PDF/UZU_MK_program.pdf

ZBORNİK referatov / Konferenca Kakovost za prihodnost vzgoje in izobraževanja, Ljubljana, 6. april 2006 ; (uredniški odbor Sonja Zavrl ... et al.). - Ljubljana : Slovenski inštitut za kakovost in meroslovje, 2006. - 56 str. : ilustr. ; 30 cm

LEARNER'S voice project handbook. - (Edinburgh) : (2nd Chance to learn), (2002?). - 22 str. : ilustr. ; 30 cm. Dostopno tudi na: <http://www.2ctl.org.uk/learnersvoice/downloads/handbook.pdf>

LEARNING centres : neue Organisationskonzepte zum lebenslangen Lernen in Europa / Richard Stang, Claudia Hesse, (Hrsg.). - Bielefeld : Bertelsmann, cop. 2006. - 176 str. : graf. prikazi ; 21 cm

LIFELONG learning : citizens' views / (Frederic Company ... [et al.]). - Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, cop. 2003. - 24 str. : graf. prikazi, preglednice ; 25 cm

MENEDŽMENT znanja : znanje kot temelj razvoja : na poti k učečemu se podjetju / skupina avtorjev (Marko Jaklič ... et al.) ; uredila Stane Možina, Jure Kovač ; (izdajatelj Inštitut za razvoj učečega se podjetja, Ljubljana). - 1. izd. - Maribor : Pivec, 2006. - 339 str. : ilustr. ; 24 cm

PAPEN, Uta

Adult literacy as social practice : more than skills / Uta Papen. - London ; New York : Routledge, 2005. - XII, 160 str. : ilustr. ; 24 cm. - (New approaches to adult language, literacy and numeracy)

PROGRAM Usposabljanje za življenjsko uspešnost. Jaz in moje delovno mesto : UŽU-MDM / (Ester Možina ... (et al.)). - Ljubljana : Andragoški center Republike Slovenije, 2005. - 51 f. ; 30 cm. Dostopno tudi na: http://www.acs.si/programoteka/PDF/UZU_MDM_program.pdf

PROMOTING adult learning / (Koji Miyamoto ... et al. ; editorial assistance ... Randy Holden). - Paris : Organisation for Economic Co-operation and Development, cop. 2005. - 147 str. : graf. prikazi ; 27 cm

TEACHING for change : fostering transformative learning in the classroom / Edward W. Taylor, editor. - San Francisco : Jossey-Bass, 2006. - 101 str. ; 23 cm. - (New directions for adult and continuing education, ISSN 1052-2891 ; no. 109)

GRGINIČ, Marija

Družinska pismenost / Marija Grginič. - Domžale : Izolit, 2006. - 136 str. : preglednice, graf. prikazi ; 24 cm. - (Zbirka Zrenja)

HOZJAN, Dejan

Poklicna identiteta pod lupo strukturalnega funkcionalizma / Dejan Hozjan. - Ljubljana : Državni izpitni center, 2006. - 168 str. ; 25 cm

KURIKUL na nacionalni in šolski ravni v poklicnem in strokovnem izobraževanju : metodološki priročnik / (besedila so napisali Slava Pevec Grm ... (et al.) ; zbrali in uredili Slava Pevec Grm, Danuša Škapin). - Ljubljana : CPI, Center za poklicno izobraževanje, 2006. - 68 str. : preglednice ; 24 cm. - (Sklop publikacij Poti)

PREREZI politike jezikovnega izobraževanja : poročilo skupine strokovnjakov Sveta Evrope : Slovenija / (strokovnjaki: Herta Orešič ... (et al.) ; poročevalec Jean-Claude Beacco). - Strasbourg : Council of Europe, 2004. - 50 str. : preglednice ; 30 cm

PREREZI politike jezikovnega izobraževanja v Sloveniji : projekt Sveta Evrope : nacionalno poročilo (osnutek) / (strokovna skupina: Meta Grosman ... (et al.)). - (Ljubljana) : Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, 2004. - 93 str. : preglednice, graf. prikazi ; 30 cm

RECOGNISING experiential learning : practices in European universities / edited by Consuelo Corradi, Norman Evans, Aune Valk. - Tartu : Tartu University Press, cop. 2006. - 242 str. ; 24 cm

STROKOVNI posvet Izobraževanje odraslih v Sloveniji - izziv Evrope : 31. maj-1. junij 2006. - (S. I.) : Ministrstvo za šolstvo in šport, 2006. - (40 str.) ; 30 cm

SUMMER, Judith

Developing basic skills as key competences : a guide to good practice / (author Judith Summer). - Brussels : EAEA, 2004. - 51 str. ; 30 cm ; ilustr.

ADULT education in a united Europe : abundance, diversity, experience / edited by Heribert Hinzen, Ewa Przybylska, Monika Staszewicz. - Toruń : Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2005. - 376 str. : ilustr. ; 24 cm

ADULT education trends and issues in Europe : documentation of activities. - Brussels : European Association for the Education of Adults = EAEA, 2006. - 73 str. : 30 cm ; graf. prikazi. Dostopno tudi na: <http://www.eaea.org/doc/eaea/AETIstudyfinal.doc>

ATTRACTING new target groups in adult education : a manual for adult education practitioners / edited by Taina Saarinen ; with contributions by Anabela Januário ... (et al.). - Turku : ANT Project, 2002. - 125 str. ; 23 cm

ATTRACTING new target groups in adult education : volume of the conference Attracting New Target Groups in Adult Education, April 5th to 6th, 2001, Bratislava - Slovakia / (ed. by Mária Machalová, Viera, Prusáková). - Bratislava : Philosophical Faculty Comenius University, Department of Andragogy, 2002. - 196 str. : ilustr. ; 21 cm

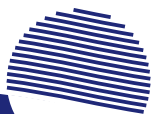
BANBURY, Maureen

Special relationships : how families learn together / Maureen Banbury. - Leicester : The National Institute of Adult Continuing Education = NIACE, 2005. - 43 str. : portreti ; 21 cm

CAPACITY building and the training of adult educators : present situation and recommendations for the future in Africa, Asia and the Pacific / Heribert Hinzen, Hanno Schindele (eds.). - Bonn : Institute for International Cooperation of the German Adult Education Association = IIZ/DVV, 2006. - 188 str. ; 24 cm ; ilustr. - (International perspectives in adult education = Internationale Perspektiven der Erwachsenenbildung ; 52)

DRUŽBENO skupinski vplivi udeležbe odraslih v izobraževanju kot podlaga za razvoj modela poklicne kariere : zaključno poročilo / (avtorji besedil: Vida A. Mohorčič Špolar, Angelca Ivančič, Jasmina Mirčeva, Marko Radovan). - Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2006. - 73 str. : graf. prikazi, preglednice ; 30 cm. - (Ciljni raziskovalni program Konkurenčnost Slovenije 2001-2006). Dostopno tudi na: <http://porocila.acs.si/datoteke/Model%20poklicne%20kariere%20koncni%20txt>

Peter Monetti (knjiznica@acs.si), ACS

Programoteka

javnoveljavni in izobraževalni programi za odrasle

www.acs.si/programoteka

Objavljamo javnoveljavne izobraževalne programe, ki so

* oblikovani izključno za odrasle

* na novo oblikovani v skladu z veljavno šolsko zakonodajo ali jim je bila v skladu z novo zakonodajo podaljšana veljavnost

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

15. - 21. 10. 2007

2007

12 LET

1996 - 2007

<http://tvu.acs.si>

IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH V SLOVENIJI IZVAJALCI IN PROGRAMI 2006/2007

pregled več tisoč izobraževalnih programov in številnih organizacij po vsej Sloveniji

- Na spletni strani: www.acs.si/pregled

<http://izobrazevanje.acs.si>

IZOBRAŽEVALNA PONUDBA ACS

Objavljamo izobraževalne programe, ki jih za izobraževalce odraslih izvajamo v šolskem letu 2006/2007

- izobraževalni programi
- strokovna, informativna in izobraževalna srečanja
- aktualna izobraževanja ACS

na spletni strani **www.acs.si**

* za tiste, ki se želite izobraževati

* in za tiste, ki sami izobražujete

svetovalni kotiček ACS

